

SLOVENE C

Štev. 40. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 19. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravništvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročilno, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petičvrsta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 155.

Srbija.

Belgrad, 10. febr. 1904.

I.

Obžalujem, da se med seboj tako malo poznamo, moram takoj opozoriti brate Slovence, da ne smejo, ako jih zanima stanje v slobodni in neodvisni Srbiji, črpati svojih informacij iz tujih, židovskih virov. Vse, kar pišejo, zlasti dunajski listi o Srbiji in o Srbih, ni istinito.

Srbi so narod, ki se je v kratkem času svoje slobode toliko kulturno in gospodarski razvil, da mu je to samo na čast.

V minulemu letu 1903. so Srbi v svoji kraljevini imeli mnogo gorkih in težkih dni, ali tudi mnogo radostnih in veselih. Prvo polovico je preživel narod v robstvu in tiranstvu, a 29. maja se je uresničila narodna prislovice: »Kdor veter se je, burjo žanje.«

Za 29. majem je prišel 2. junij.

Tedaj je narodna skupščina enoglasno izvolila srbskim kraljem Petra Petrovića Karadjordjevića, vnuka junaka Topolskega, Karadjordja nesmrtnega. Novi kralj se je za dobe svojega sedemmesečnega kraljevanja pokazal popolnoma vrednega velikega narodnega zsupanja. Pokazal se je dostojnega narodne ljubezni in spoštovanja, in hoče voditi svoj narod po potu do ugleda in spoštovanja ter notranjega blagostanja.

Naravno je, da se ono, kar se je rušilo cela desetletja, ne more zopet naenkrat zgraditi, ali naravnim potom mora zopet vse priti v ravnotežje, in to še prej, kakor se misli. Pod tako modrim in strogo ustavnim vladarjem je Srbija v tej kratki dobi mnogo napredovala in pokazala vrlo lepe uspehe.

Naše finance so danes na potu konsolidovanja ter so mnogo ugodnejše, kakor pri ostalih balkanskih državah.

Naša vojska, kateri se posveča naj-

večja pozornost, je odlično izurjena, dobro disciplinirana in preskrbljena z vsemi vojnimi potrebščinami in z najmodernejšim crožjem. Častniški zbor je izboren ter imamo v vsem skupaj preko 300.000 borilcev, ki so pripravljani, žrtvovati vse za demovino.

Za pomlad se pripravljajo osodepolni dogodki; mi se dobro zavedamo svojega položaja in svoje dolžnosti in pričakujemo mirne duše, kaj prinese bodočnost. Vidimo, da v bližnji bodočnosti pride še eno Kosovo, ki bo morda še groznejše od onega leta 1389. Tedaj pridemo iz vojne ali kot slavni zmagovalci, ali pa pademo. A to se ne bo zgodilo brez velikih žrtev. Radosten sem, ker vam morem poročati, da se pri nas mnogo in uspešno dela za naše nesrečne brate v Stari Srbiji in Makedoniji. Odbori za nabiranje prispevkov obstoje v vsaki vasi, in dozdej se je že nabrala ogromna vsota, a razun te je darovala še skupščina pol milijona dinarjev.

Poslanke »Kola srpekkih sestara« so se nedavno vrnilo iz Makedonije, kjer so osebno delile denar in obleko. Belgrajski odbor pod predsedstvom generala Atanackovića razpolaga z ogromno vsoto in jo razpošilja po zaupnih osebah med bednike. Poleg meščanskega in ženskega odbora obstoji še odbor srbske dece. Predsednik mu je sinovac kralja Petra, mali knez Pavl. V tem odboru je deca, ki ni stara nad osem let, a pred Božičem je potom srbskih konzulov poslala nad 10.000 dinarjev, da se razdeli kot dar slobodne srbske dece makedonskim tovarišem.

S'avni naš zmagaletc v bitki na Belici si še ni izcehil svojih ran, ali se že pripravlja za drugovi, brž ko gora ozeleni, v Makedoniji.

Ondan je odpotovalo v Zofijo od tu pet dijakov, da se v imenu naših akademikov posvetujejo z bolgarskimi dijaki o skupnem

delu srbske in bolgarske mladine v Makedoniji. Doseči hočejo avtonomijo Makedonije, a to je mogoče samo z zvezo Srbov in Bolgarov.

Zofijski nadškof v avdijenci pri cesarju.

18. t. m. je vsprejel naš cesar v avdijenci rimsko-katoliškega nadškofa v Zofiji, Meninija. Cesar je izrazil upanje, da se reforme vpeljejo in da se ohrani mir. Nato je rekel nadškof cesarju, da mu je makedonski odbor naznanil, da bo čakal s svojo akcijo, dokler se ne izvedejo reforme. Nadškof Menini se je pri posvetovanjih z angleškim in avstro-ogrskim poslanikom prepričal, da vevlasti odločno zahtevajo, da se izvedejo reforme. 20. t. m. odpotuje nadškof v Rim, da poroča papežu o položaju v Makedoniji.

Balkan.

Nevarnost, da pride med Bolgari in Turki do spopada, postaja vedno večja. V drinopoljskem vilajetu je že prišlo do boja med vstaši in turškimi četami. Vstaško gibanje vedno narašča, njih število se množi in zalagajo se z orožjem in streljivom. Kdo bi mogel trditi, da je Sarafov, vodja vstašev izigral svojo ulogo in da ni pričakovati spomladni večje vstaje?

Da bi turška vlada energično in s pošteno voljo šla na delo, da izpelje reforme v Makedoniji in pomiri slovansko prebivalstvo, bi gotovo pogasila tleči ogenj ustaje; ker pa odlašča, vodi vodo na mlin vstaškega voditelja, Sarafova. Pričakovati je bilo, da Srbija, pretresena od notranjih nemirov ne bo takoj potegnila meča iz nožnice. Posebna konferenca pod predsedstvom kralja Petra je sklenila za enkrat se ne vtikati v reformno delovanje v Makedoniji, a časi se spreminjajo. V Belgradu stoje na straži, pogledi Srbov so vprti na Staro Srbijo. Da mora v slučaju splošnega balkanskega požara pripasti to ozemlje Srbiji, je zahteva vseh Srbov.

In Bolgari? Vsekakor je ruski zastopnik v Srbiji opominjal, da hoče Rusija na Balkanu imeti mir, in je del Bolgarov izrekel

prepričanje, da je to patrijotična dolžnost opustiti vsako agitacijo v prid Makedoncev, ker bi to imelo morda nastrašnejše posledice. Vkljub temu pa se bolgarska vlada z vso naglico oborožuje.

Fanatični in bojeviti Albanci pa so že v upor; porto baje veseli, da se je to zgodilo, no, to je nevarna igra. Uporniki se zbirajo še vedno; pri Djakovem so se včeraj še bojevali, in tamošnji položaj se označuje kot jako kritičen.

Turčija pa se pripravlja na vojno zoper Bolgarijo z vso hitrostjo, v šestih tednih bo že popolnoma pripravljena. — Bolgarska vlada je ob turški meji 30 km na široko proglasila obredno stanje, da onemogoči vstajem prehod v Makedonijo.

Sultan se očitno roga reformam. Zofijska »Večerna Pošta« priobčuje iz Carigrada brzovjavo, da je sultan imenoval generala Mustafa Hilmi pašo zapovednikom orožništva v Makedoniji. Sultan se je s tem ponorčeval z evropskimi častniki, ki se že 10 dni posvetujejo o preustroju orožništva v Makedoniji, kateremu so vendar vlasti postavile na čelo di Georgisa.

Rimska »Tribuna« priobčuje pogovor z nekim odličnjakom v Solunu, ki je dejal, da bi bila sedaj prava prilika, da bi Italija svojo zvezo z Avstrijo izrabila. Avstrija je pripravljena posredovati v Makedoniji, kadar bi nje interesi bili v nevarnosti. Italija naj stopi v tej zadevi v zvezo z Avstrijo ter naj potem določi one prednosti, katere bi dobili, ako bi Avstrija okupirala Makedonijo.

Nadškof Menini je dobil od sv. očeta nalog, naj mu poroča o položaju na Balkanu.

6000 Albancev se je utaborilo pred selom Batuški; pričakuje se spopada z rednimi turškimi četami. — Bolgarsko časopisje je mnenja, da hoče sultan s svojo igro vprav izzvati Avstrijo za posredovanje na Balkanu.

In vendar imamo iredento!

V »Information« piše neki konservativni politik: Grof Goluchovski je v ogrski delegaciji trdil, da so vsa vprašanja delegata Štefana pl. Rakovskega radi dogodkov pri zadnjih italijanskih kraljevih orožnih vajah popolnoma neutemeljena. Grof Goluchovski

LISTEK.

Iz Galicije.

(Konec.)

Lov, 11. febr.

Se nekliko o občeivanju gospode s seljaki.

Šli smo — jaz in gospoda — na sprehod po selu. Na cesti se približa kmetica kneginji materi in reče, da bi jo rada nekaj prosila. »Česa pa?« »Slišala sem, da zna knežička Jadžia fotografirati. Prosim, da bi fotografirala mene in mojega otroka, da bi poslala sliko možu v Ameriko.« »Sedaj ne more, ker ni solnca, a pridite jutri k nam in storila vam bo rada to uslugo.«

Drugi dan je prišla in bila fotografirana. Slika se sicer ni dobro obnesla, ker se je med fotografiranjem naenkrat pokazal grajski pes »Džina«, in otroče se ga je tako prestrašilo, da je prišlo kričati na vse grlo; toda kmetici je zelo ugajala in bila je polna občudovanja in hvaležnosti. Bila je najbrže prva fotografija, katero je videla v življenju.

Drugič grem sam po vasi. Naenkrat zagledam za neko kmečko hišo Jadžio in njenega brata. »Kam pa gresta?« vprašam. »Na sprehod, a mimogrede hočem tu obis

kati neko prijateljico, ki ima danes god. Pridružite se nama.« »Kakšnega svetnika pa imate danes?« »Sveto Paražko.«

Jaz se jima pridruživim in vstopimo v bajto. Krepko kmečko dekle Paražka, v krihli belega platna in v malem kožuščku, kateremu tu pravijo »duška«, ker baje greje duše, ni bila nič posebno presenečena od našega obiska. Njena knežja prijateljica ji je za god čestitala in dala veliko sliko sv. Paražke, o kateri sem jaz, seveda brezuspešno, trdil, da predstavlja našo sv. Barbaro.

Živo se mi je vtisnil v spomin dan, ko sem prvič videl od znotraj pristno malorusko »hato«. Ko smo šli skozi vas na sprehod, rekel sem svojemu tovarišu, mlademu poljskemu knezu, da bi rad videl, kakšna je hata od znotraj. »To se lahko zgodi,« odgovori mi on, in takoj nato vstopimo v dom necega, kakor so mi povedali, izmed najzobrazenejših in najbogatejših vaščanov. Sobica je bila tesna, a zelo čedna. Sploh ima ruski kmet veliko večjo snago in red v hiši, kakor naš slovenski. Tla pometena, miza mala, nizka, a brez najmanjšega madeža, čisto bela, dve čisti klopici, dve deski, pokriti s starim koccem — ležišče gospodarja in gospodinje, ostala družina spi na peči in okoli peči — to je bila vsa hišna oprava.

Med stropom in stenami so viseli povprečno obrabi svetnikov. Mati božja Čenstohovska in sveti Nikolaj morata biti povsod.

Z ostalimi gosti so se čutili domačini takoj, rekel bi, domače, samo jaz sem jim bil nerazumljiva zastavica. Neka dobra ruska mamica se je najpred ojunčila ter se spustila v pogovor z menoj. Seveda me je najprej vprašala, odkod da sem. »Iz Krajine,« odgovorim. »Iz Krajine, kje pa je to?« »Tam daleč. «Kako daleč?« »Pri južnem morju,« odgovorim jaz, spomnivši se neke Jurčičeve povesti, v kateri daja Slovenec, Napoleonov vojak, ki je moral v vojsko na Rusko ter bil od Litvinov vjet, podoben odgovor. Ta odgovor je ruski mamici zadostoval. Sklenila je roki kakor k molitvi in rekla: »Križ božji, to mora biti že blizu Jeruzalema!« Ruskemu kmetu je namreč, rekel bi, prirojeno hrepenenje, iti enkrat v življenju v Jeruzalem. Beseda Jeruzalem ga elektrizuje.

Jaz prišnem razlagati, da je od mojega kraja še daleč do Jeruzalema, a s tem se je pričelo vpraševanje znova. »Kako daleč je torej to?« — »Železnica stane 60 goldinarjev,« odgovorim ji. Moji tovariši so ji pokazali bolj poljudno, kakšna svota je to. »Križ božji!« odgovori ona, »svet je velik, a ljudje so povsod, tu in tam, in povsod so

si podobni.« »Seveda, in še kako«, odgovorim jaz. »Naš »hlop« je vašemu zelo podoben, samo lepše »hate« ima in bolje živi in čitati in pisati zna.« »A kakšen jezik se pri vas govori?« »Takšen, kakor pri vas, samo malo drugače zavijamo. Tako-le...« In pričel sem govoriti po slovensko. — »Da, to je naš ruski jezik,« odgovori mi ona, »samo nekoliko drugače zavijate. A jaz vas vse razumem...«

Nekoč je mladega kneza prijel veselje, da bi se šel sanjkat in prosil me je, da bi šel z njim. Bilo je kmalu, ko sem prišel na njegovo posestvo. — Jaz grem. — Mimogrede se ozrem nazaj in vidim, da teče za nama njegova najmlajša sestra in prosi, da bi jo vzela s seboj. — Midva jo vzameva.

Bil je ravno neki ruski praznik popoldne in veliko dečkov je stalo na cesti in kričalo, ali pa so se sanjkali. Bil sem prvič tako neposredno sredi teh krepkih, črnopolnih postav v belih ovčjih kožuhih in črnih kučmah. Njihova zunanost je napravila name vtis nekaj divjega, poleg tega imajo še menda njihovi kožuhi neprijeten duh, — toda kmalu sem videl, da je to, vkljub nekaterim svojim napakam, srčno dober in prikupljiv narod. Seveda marljivost ni njegova čednost, počas-

je imel prav: Generala Steiningerja je kralj Viktor Emanuel res vsprejel v Trevisu, toda ne radi dogodkov pri orožnih vajah. Graf Goluchovski je imel prav: Kralj Viktor Emanuel ni vsprejel »gotovih« avstrijskih državljanih, pač pa je kraljeva dvojica pri vsprejemu posebno odlikovala avstrijske iredentovce in vsprejela od njih po darjeni šerok. Tudi mej ni nihče drugi prekoračil, kakor oni avstrijski laški dijaki, ki so v Vidmu ob meji demonstrirali, gonili in pretepali osla. Čudno je, da je Stefan pl. Rakovski zgrešil cilj, katerega je tako težko zgrešiti: Ono čudno vedenje mnogih uradnih italijanskih krogov proti zvezi z Avstrijo. — Ze dalje časa je znano, da ima Italija že več let svoje vojne v Dalmaciji in okoli Pulje, in ni dolgo tega, ko so morale torpedovke neč in dan stražiti ob južnem istrskem obrežju, ker so se prikazovale sumljive italijanske ladje. In vedenje Garibaldija mlajšega, ki nabira po celi Italiji prstovoljce, ne da bi mu vlada kaj branila, je tudi le »pour l'amour d'Autriche« (čista ljubezen do Avstrije).

Zatiranje Poljakov.

Fiasko pruske politike na Poljskem se vsled neoporečnih dejstev priznava od vseh boljše mislečih politikov. Poljska last se je v zadnjih letih najhujšega zatiranja pomnožila na Poznanjskem in v zahod. Prusiji za 160.000 oralov zemlje.

Takšen ogromni napredek vkljub sto in sto milijonom, ki jih je izdala pruska vlada za protipoljske namene! Določnejše se ni mogla pokazati popolna zagrešenost te politike, ki je izmetala silne vsote, a brez uspeha!

Iz brzojavk.

Dunaj. Cesar je sprejel včeraj v avdienci okrajnega glavarja grofa Attems.

Belgrad. Kraljica Natalija je zapuščino kralja Aleksandra darovala dobrodelnim narodnim zavodom.

Rim. Zbornica poslancev je z znatno večino odklonila predlogo o ločitvi zakona. Prostoziidarski listi vsled tega besne.

Berolin. Vlada namerava naseljevanje v vzhodnih pokrajinah Nemčije omejiti, da tako prepreči množenje ondotnega poljskega prebivalstva.

Rim. Opozicijski list »Giornale d'Italia« dalje hujska proti Avstriji s trditvijo, da bo avstrijski vojni kor na Tirolskem mobiliziran in udre v Italijo, ako bi se Italija upirala okupaciji Makedonije po Avstriji.

Dunaj. Tu se vedno bolj širijo vesti, da bodo s 1. marcem mobilizirani 3., 5. in 7. vojni kor.

Dunaj. O mobilizaciji se še čuje: V kratkem bodo baje dobili rezervisti pozive, naj se oglase. Splošno se toži v merodajnih krogih, da je veliko število rezervistov v Ameriki.

Belgrad. Tu je razširjena vest, da bo Avstro-Ogrska prevzela reorganizacijo orožništva v okrajih Skoplje, Palanka, Krašovi in Kidevo.

Rim. P. Pieper, nemški misijonar v Steylu, je namesto umrlega škofa Anzerja imenovan za apostolskega vikarja v Santungu.

Rusko-japonska vojska.

Z bojišča ni posebnih poročil. Japonci se trudijo obvladati morje, ako namreč potem združijo svoje brodoge, morejo se mnogo

nost je njegova glavna lastnost in čas mu je popolnoma brez cene blago. On rad čaka in čaka pred durmi nepremično od jutra do večera, ne da bi zgubil potrpežljivosti, naj bi tudi medtem gorelo v njegovi hati. Toda v marsičem prokaša slovence. Omenil sem že snago in red v hatah. Rado se govori, da Poljak ali Rus rad pije. Jaz pa mislim, da se na severu pije primeroma veliko manj, kakor na jugu, pri Slovencih in Hrvatih. Ob nedeljah in praznikih je tukaj tiho in mirno. Nobenega vpitja, nobenega razgrajanja in pretepanja. Ljudje so na ulicah in se zabavajo pod milim nebom ali pa obiskujejo svoje sosede.

Približam se nekemu dečku ter mu dam desetico, da mi prepusti svoje sani, drugemu desetico, da vzame k sebi malo kneginjo. Dečka sta vzela denar spoštljivo, z vidnim zadovoljstvom, a nikdo ni spregovoril besede. Nato se je pričela zabava, ki se mi je zdela zelo zanimiva, zlasti radi družbe, v kateri sem bil. Najbolj se je zabavalo očividno dekletce. Kmečki otroci so jo vzeli med-se, vsakdo jo je hotel imeti na svojih saneh, skrbeli so zanjo z vso močjo in držali po zmrzlem snegu, da je vsa žarela zadovoljnosti.

prosteje gibati; obratno pa bi uspeh ruskega brodoge prevrgel vso njihovo taktiko in spravil v veliko nevarnost japonsko armado na Koreji.

Japonsko poslanstvo v Londonu uradno potrjuje zopetni napad dveh japonskih torpedovk dne 14. t. m. Iz Tokia se poroča, da je japonski torpedo zadel rusko križarico »Bojars«, ki se je razletela. Brzojavka londonskega »Standarda« pa pravi, da se japonski torpedovki, ki sta v nedeljo napadli Port Artur, niste vrnili, in da nihče ne vé, kaka je njih usoda. Torej celo iz enega vira dvoje različnih poročil.

Tako tudi Japonci trdijo, da so Rusi imeli poškodbe, iz Londona pa brzojavljajo, da je bila gosta megla, v kateri niso nič videli ne Rusi, ne Japonci, in da so kar na srečo streljali v meglo. Isto poročilo tudi pravi, da ob Koreji ni ruskih ladij.

Ruska vlada je izdala izjavo, v kateri pravi, da je sovražnik vsled zahrbtnega napada dosegel nekaj uspehov. Japonska pa bude zato kaznovana. »Razmere nas silijo«, pravi izjava, »s potrpežljivostjo čakati poročil o vseh naših čet. Velika oddaljenost in želja carjeva vzdržati mir, so vzrok, da se niso izvršile nobene priprave za daljšo vojsko. Sedaj potrebujemo več časa, da povrnemo Japoncem, kar so zaslužili, ne da bi pri tem po nepotrebnem prelivali preveč krvi, in da narodu, ki je tako predržno izzval boj, po zasluženju kaznujemo. Rusija mora tedaj s potrpljenjem čakati dogodkov in biti prepričana, da bo naša armada izzivanje stotero maščevala. Ker smo od bojišča zelo oddaljeni, je nemogoče akoro in hitro dobiti poročil z bojišča. Brezkoristno preli vanje krvi se tudi ne spodobi za mogočno Rusijo. Naša domovina kaže toliko potrtovalnost in tako edinstvo za narodno stvar, da je naša dolžnost, vsako resnično n o v i c o z bojišča takoj naznaniti vsemu narodu.«

Nadaljnje današnje vesti poročajo, da je 3000 Rusov ob reki Jalu, ki taboré pri Vitsju. Vseh ruskih čet v Mandžuriji je sedaj baje 280.000 mož s 3900 častniki. Novijorski listi poročajo iz Čifu neverjetno vest, da je kabel mej Port Arturom in Čifu prerezan.

Iz Petrograda poročajo: V Šankaivan je prišlo povelje, dve trdnjavi, pošto ter brzojavno postajo prepustiti francoskemu varstvu. Rusi so odšli, Francozi so nad trdnjavami razobešili francosko zastavo. Angleži so vsled tega zelo razočarani.

Kitajci pripovedujejo, da so pri Cungtanfu preobčeljeni Japonci v družbi s Cunguzi hoteli razstreliti v zrak vojaški vlak, a Kitajci so v strahu pred drugimi državami to preprečili. Kitajci pravijo, da tudi oni pazijo na prog, da ne pride do razpora mej njimi in Rusi.

Petrograjska brzojavka poroča, da je Rusija ugovarjala pri kitajski vladi proti izkrcavanju čet pri Cingvantanu in Iakavu, ker to krši nevtraliteto. Harbin so si Rusi izbrali za glavno taborišče, ker je ondi središče operacije in ker se tu razcepi železniška proga.

O ruskih bojnih ladjah se poroča iz Stettina, da je v sredo, 17. t. m., ondi mimo zopet plulo 15 ruskih bojnih ladij v vzhod. Azijo. Iz Wisby (otok Gotland) poroča korespondenčni urad: Sest ruskih bojnih ladij je dne 16. t. m. plulo mimo Hoborga proti jugu.

Japonski novi križarici »Našius« in »Kasuga« sta prišli pred Tokio.

Dne 17. t. m. se je vršil v Tokiu vojni svet pod predsedstvom japonskega cesarja. Mikado s svojimi svetovalci in ministrstvom se bo 20. t. m. skoro gotovo podal v Kioto, kjer bo sedaj glavno cesarjevo bivališče. Končno gre v Hirošimo, da bo navzočen pri vkrcavanju vojaštva.

V Nagasakiju so Japonci v luki položili (podkope) mine. Japonska je prevzela promet koreanskega brzojava.

Nemški cesar Viljem je pisal ruskemu carju in japonskemu cesarju, da so nemške bolnišnice v Cingtanu in Jokohami na razpolago ranjenim vojakom.

Poročila, da je obolet ruski car, se iz Petrograda zanikujejo.

Razni poljski listi in poslanci svare Poljake, naj ne prirejajo Rusiji sovražnih demonstracij.

Ruski glasovi.

»Novoje Vremja« piše: »Rusi se ne napadajo Koreje, ker je nevtralna. Japonska je zahtevala nedotakljivost in neodvisnost Koreje in Mandžurije. Kako se Japonci sedaj držnejo v tej nevtralni državi napraviti pozorišče svojih vojnih operacij? Ako je Koreja nevtralna, potem je japonsko postopanje provokacija sklepov Evrope tekomo stoletij, provokacija, proti kateri morajo vse evropske velevlasti solidarno postopati, ako nočejo, da Rusija ravna z Japonci kot z barbari. Ako pa Koreja ni nepristranska in korejski cesar simpatizuje z Japonci, olajšane so nam tudi vojaške operacije in pogajanja glede mirovnihih pogojev.«

»Peterb. Vedom.« pa pišejo: »Noben Rus ne dvomi, da bomo morali mnogo žrtvovati. Kar se tega tiče, nas ne more nič iznenaditi. Mi smo pripravljeni da obračunamo s Anglijo. Sploh pa ne dvomi nobeden Rus, da bo premoč na naši strani, ravno radi tega, ker smo pripravljeni mnogo žrtvovati, in sicer žrtvovati toliko časa, dokler ni zmaga naša. Zato bomo potrebovali na milijarde denarja in na milijone ljudi. To so velike, zelo velike žrtve, toda mi jih bomo žrtvovali. Zato pa se naši sovražniki zastojno trudijo, nas prestrašiti. Bolj zanimivo bi bilo vedeti, če se bo tudi Anglija tako hladnokrvno vedla proti mobilizaciji turkeštanskega ozemlja.«

Prevoz japonskih čet na Korejo.

Nek avstrijski vojaški dostojanstvenik piše:

Ker morajo biti japonske čete prepeljane na Korejo kolikor mogoče hitro, se mora izvršiti prevoz od Simonoseki-ja proti Fusanu in čez morje v Čemulpo. Predvsem mora biti vojska mobilizirana, za vsako divizijo je treba vsaj 40 prevoznih ladij, vsaka za tisoč mož. Ker pa ni toliko ladij, se bo moral prevoz vršiti dalj časa, da iste ladje napravijo po večkrat pot med Japonom in Korejo. Sodi se, da bi Japonci, če jim gre vse po sreči, da srede marca prepeljali na Korejo 480.000 mož, v najboljšem slučaju, ako uporabijo vse ladje, pa bi to izvršili že koncem februarja. Nekaj parnikov in trgovskih ladij pa bodo morali uporabiti za prevoz živin in streljiva. Omeniti je še, da sluzi zadaja leta več japonskih vojakov na Koreji kot rokodelci, ki vohunijo po deželi in ki jih je treba le poklicati, da se preoblečejo in oborože.

Po doseđanjih znamenjih prodirajo Japonci proti reki Jalu, kjer se bo vršila prva bitka na suhem. Tam bodo zbrali Japonci koncem februarja do 480.000 mož, in Rusi bodo do tedaj komaj v stanu koncentrirati ob reki Jalu 400.000 mož. Jako radi bi Japonci vkrcali nekaj svojih čet pri Cingvantanu, kjer se baje nahaja bataljon Angležev. To bi bilo zanje neprecenljivo korist, ker bi morda znali nahajskati Kitajce zoper Ruse, ter bi bili ti prisiljeni, poslati večje čete od Mukdena proti Pekinu. Od izvanrednega pomena za nadaljni razvoj vojne bi bilo dejstvo, da se zvežejo Japonci in Kitajci pri Mukdenu. Koncem marca šele bodo mogli Rusi poslati toliko čet na bojišče, da dosežejo japonsko armado, koncem aprila na bi njihova vojska presegala japonsko za 100 tisoč mož. Tedaj, če ne prej, bodo Rusi gospodariji bojišča, in Japoncem bo preostalo samo še se umikati.

Ruski vojni načrt.

Avstrijski vojaški dostojanstvenik poroča: Namen, ki ga Rusi zasledujejo v tej vojni, je, da si ohranijo Mandžurijo in da preprečijo, — da bi Japonska raztegnila svojo moč izven Koreje, in morda da jo ovirajo, da se popolnoma ne polasti tega polotoka, dasi je Rusija mirnim potom hotela priznati Japoncem nadzorstvo nad Korejo.

Koliza je ruska moč v vzh. Aziji, se ne da natanko določiti; to je znano, da se je z a č e t k o m l e t a 1904. n a h a j a l o t a m p r i b l i ž n o 250.000 do 300.000 mož. Zdaj bi jih utegnili biti v vzh. Aziji o k o l i 380.000 mož, a vsak mesec se jih po sibirski železnici pripelje l a h k o o k r o g 110.000 mož. Vsled velike oddaljenosti je mobilizacija čet jako težavna in more le počasi napredovati. Kar pa se jih že nahaja na Vzhodu, so raztresene po Mandžuriji, in pretoklo bo precej časa, predno bodo zbrane in dospete v Mukden, v kateri smeri se bodo vršile bitke.

Ruska vojska se bo razvrstila na 600 km dolžine, med Vladivostokom in Port Arturom, tako, da se bosta na obeh krilih nahajali ruski utrjeni luki, v katerih so posadke. V Port Arturu je bilo začetkom februarja 19.000 mož. Rusi delajo na to, da zadenejo ob japonsko vojsko pri Jongpöngu, ter bi imeli tu zelo ugodno pozicijo.

Rusko ladjevje iz Port Artura in Vladivostoka ima nalogo, da se združi z ladjami, ki plovejo iz Sedozemskega morja in ki dojdejo menda 22. febr. na bojišča.

Angleške in ameriške priprave.

Iz Londona poročajo: Angleška in Amerika pospešujeta svoje varnostne naprave za slučaj, ako bi vojska v vzhodni Aziji ne bila omejena samo na Japonsko. Angleška ima svoje brodoge že davno tako postavljeno, da bo, kadar bo smatrala za potrebno, lahko takoj pričela vojaške operacije. Sedaj pričena v tem smislu delovati tudi pri svojem vojaštvu na kopnem. Sedem polkov pošlje v Kanado, da bodo v bližini vojnega pozorišča. Za vzrok naznanja Angleška, da hoče biti nepristranska opazovateljica in paziti na nevtraliteto Kitajske, ki v resnici komaj čaka, da bi obračunala z Rusijo.

Tudi Amerikanci posnemajo Angleže. Ni jim dovolj, da imajo v Rumenu morju in v Filipinskih lukah dvoje velikih brodogij, dobil je sedaj admiral C o o p e r še povelje iti z dvema velikima križarkama in eno

topnjačo ter ladjo za prevažanje v Sangaj ter ondi čakati nadaljnih povelj.

Kako se je ponesrečila ladja »Jenisej«.

Port Artur, 17. februarja. Kakor poročajo oni pomorski transportne ladje »Jenisej«, ki so se rešili, je zanesel veter ladjo, ko je polagala podkope (mine), na neko mino, ki se je razstrelila in napravila ladji veliko luknjo v boku. Ko je poveljnik videl, da se ladja potaplja, zapovedal je moštvu, naj se reši.

Posadka je prosila poveljnika, naj tudi on zapusti ladjo, česar pa nikakor ni hotel storiti; obenem je tudi grozil, da bo vsakega ustrelil, kdor ne zapusti ladje. Poveljnik je ostal na ladji ter z njo v red u t o n i l. Njegove zadnje besede so bile: »Zdravstvujte, otroci, rešite se in ne brigajte se zame«. Dasiravno so pomorski skušali rešiti poveljnika, vendar se jim to ni poarečilo, ker so ga prehitro zagrnili valovi.

Razna poročila.

Pariz, 18. februarja. Nacionalno časopisje ostro obsoja vodjo socialistov, Jaurea, ki na shodih govori proti Rusiji in hoče v zbornici predlagati, naj se zbornica izjavi, da Francoska Rusiji v vzhodni Aziji ne bo prav nič pomagala.

Dunaj, 18. februarja. Angleška je na željo Japonske ugovarjala na Dunaju in v Berlinu proti temu, da bi Rusija kaj vojnih potrebščin naročevala v Avstriji ali Nemčiji. Japonska pravi, ako se to zgodi, da tudi sama vložil ugovor in nastopi proti avstrijskim in nemškim ladjam v japonskih lukah.

Dunaj, 18. februarja. Vest, da bi Japonska naročila nekaj vojnih potrebščin na Rski, se dementira.

Zader, 18. februarja. »Narodni List« je otvoril zbirko prostovoljnih darov za ruske ranjenca.

London, 18. februarja. Korejski cesar se je moral udati, da se mu dodeli nečak Mikador kot sovladar.

London, 18. februarja. Ruska vlada je odpovedala sodelovanje na svetovni razstavi v St. Louisu. Zastopniki Japana so prosili, naj se mesto, določeno za Rusijo, prepusti japonskim izložiteljem.

Dunaj, 18. febr. Nekateri listi zatrjujejo, da so Rusi prekoračili reko Jalu, ker hočejo zasesti soteske in tako ovirati japonsko prodiranje. Rusko brodoge je na širokem morju. Japonska mornarica ima dovolj dela, da sedaj krije prevažanje na Korejo. Prevoz japonskih vojakov na Korejo vedno narašča. Razburljivo je poročilo, da prihajajo oddelki kitajskih vojakov na severno kitajsko mejo. Neko drugo sem došlo poročilo trdi, da imajo Japonci del svoje mornarice ob zalivu pred Jokohamo in Matsuvo, ker se boje, da rusko brodoge ne udari tja.

Berolin, 18. febr. Berlinski dopisnik čikaškega »Daily News« se je pogovarjal z petrograjskim japonskim poslanikom baronom K u r i n o, ki je rekel, da se Japonska neče polastiti niti korejskega niti kitajskega ozemlja. Kurino se boji, da vzbruhnjejo na Kitajskem notranji nemiri ter bode več velevlasti prisiljenih posredovati z orožjem v roki. Japan želi, da bi se vojska omejila. Japonske finance so v zelo dobrem stanju. Radi tega Japonski ne bo treba iskati posojila, razven če bo trajala vojska izvanredno dolgo.

Koroške novice.

k Knezoškof Kahn se poda 22. t. m. k škofjskim konferencam na Dunaj. O Veliki noči pride knezoškof Kahn v Rim.

k Duhovske eksercicije bodo letos v Celovcu od 22. do 26. avg. in od 12. do 16. septembra.

k Novo postajališče odpro s 1. sušcem na prog. Amstetten-Pontabelj med Sotesko in Brezami v Matniški dolini pri km. 292:1.

k Župan beljaškega mesta, Friderik Senoiz, je bil odlikovan z viteškim križem Franc Josipovega reda.

k Saški prestolonaslednik je vzel v najem love okoli Pontsfla in Rajbla.

Štajerske novice.

Iz Slov. Gradca: Pošta, namenjena v Slov. Gradec, se je na peplnico jutraj od mariborskega vlaka v Spod. Dravogradu obrnila proti Wolfsbergu. Menda jo je pust zbehal, da je zavila na desno, ko bi morala iti na levo proti Slov. Gradcu. Slovenje-graščani zato pošte nismo dobili.

š Iz Konjic. Konjiško nadžupnijsko cerkev je pretečeno leto izvanredno lepo preslikal Osvald Bierti, slikar iz Gemone na Laškem, kateri je vsega pripravila vreden. Gospod Vincencij Camernik, kamnoseki mojster iz Celja, nam je napravil nov marmorni tlak in krasno marmorno obhajilno mizo. Oskrbeli smo si nove cerkvene klopi v postranski ladiji, dali prenoviti vse oltarje, stolp in cerkev sta zunaj prebeljena; lepo novo železno ograjo zunaj okoli presbiterija

je dala napraviti gospa Ana Sepič za 1031 K, za kar ji bo hvalečna cela župnija. Tudi strelovod na zvoniku je novo pozlačen, ravno tako jabolko. Dobrotne roke so kupile 3 lepe svetilnice za vedno luč in za dva oltarja nove svečnike. Naša župnijska cerkev je bila pozidana v dvanajstem stoletju, v pet najstem stoletju pa prezidana. Bog povrni vsem dobrotnikom. Tudi starodavno župnišče, v katerem so leta 1473. Turki kosilo kuhali, se je zunaj in znotraj popravilo in prenovilo.

8. Lastni dom, reg. delavska stavbena zadruga v Celju, je te dni razposlala poročilo in rač. zaključek za tretje upravno leto 1903. Zadrugnikov je bilo 74, ki so vplačali skupaj 2580 kron. V minulemu letu se je oddalo malo zadružnega zemljišča, zato je znašal čisti dobiček le 404-81 K. Rezervni zaklad znaša 1046 60 K, prometa je bilo 210 142 04 K.

Primorske novice.

p Iz morja so v Trstu potegnili truplo 47 let starega delavca **Jožefa Forcésina**.

p Zastrupljeni konji. V Gorici sta se konja Antona Bolke na cesti nenadoma zgrudila. Preiskava je dognala, da sta bila konja zastrupljena.

p Pet oseb utonilo je preteklo sredo pri Cresu. Prevrnil se je čoln »Messico«.

p Vihar ob Adriji. Iz Poreča se poroča, da je 18. t. m. vihar s tako močjo vrgel čoln davčne straže proti obrežju, da se je čoln razbil. Tudi več drugih čolnov je vihar razbil ob peševju. Pri Umago sta se ponesrečili dve jadernici. Vse moštvo se je rešilo.

p Vlak povozil je v bližini Trsta železniškega paznika Zakrajška, očeta peterih otrok. Truplo paznikovo je strašno razmesarjeno.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. februarja.

Katoliško politično društvo v Novem mestu sklicuje na 29. t. m. (ponedeljek) občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Poročilo odbornikov. 2. Nasveti in raznoterosti. 3. Volitev novega odbora. Občni zbor se vrši ob pol 11. uri dop. v rokodelskem domu. — Udeležite se zbor v obilnem številu! Ob tej priliki se tudi vabi, da bi še drugi novi člani pristopili v naše dolensko politično društvo. Zanimajmo se za pravo politiko, da nas liberalni nasprotnik ne najde speh. O d b o r.

Stavka v Podgori: Iz Gorice, 17. februarja. Tovarna v Podgori stoji, ker vse delavstvo štrajka. V tamošnji papirnici je okolo 500 delavcev, kateri so pustili delo, kakor smo Vam brzojavno poročali dne 16. februarja, nekateri zjutraj, drugi popoldne. Vzrok je sledeči: Ravnatelj tovarne je odpustil mehanika Rasolina iz službe, ki je več let delal v tovarni. Njegovi tovariši so šli ravnatelja prositi, naj Rasolina obdrži v službi, a ta je prošnjo odločno odbil. Zdaj so pa vsi mehaniki rekli, da tudi nehajo delati, dokler ne pride Rasolin nazaj. Ravnatelj je takoj rekel, da so odpušteni in brzojavil direkcoji na Dunaj, naj mu nemudoma pošlje drugih delavcev. Ko je to izvedelo drugo delavstvo, so se vsi proglasili solidarne z mehaniki: Vsi delavci in delavke so opustile takoj delo. Ravnatelj se neče udati, ampak misli, da bo s trmo premagal štrajk. V Podgoro sta prišla tudi Anton Gorkič, predsednik »delavske zveze« in načelnik socialnih demokratov Kopač iz Trsta. Kopač je na shodu delavstvo pozival, naj se bojujejo do konca. Izvolili so delavci odbor, ki se naj pogaja z direkcojo. Nemirov se ni bilo, ker so stavkujoči popolnoma mirni. Vendar je vse polno orožnikov v Podgori. — Predsedništvo katoliškega delavskega društva v Gorici poizkuša posredovati. Društvo izjavlja, da mu je ravnateljstvo obljubilo po posredovanju g. kurata Jos. Goloba, da bo ustreglo opravičenim željam delavstva in da se bodo plače primerno uredile. Pod tem pogojem naj gredo delavci na delo. Naše mnenje je, naj bo delavstvo skrajno previdno, in da se naj ne ravna po obljubah, ampak po dejanjih ravnateljstva. Delavstvo mora nastopiti kot ena kopraven kontrahent v delavski pogodbi. Ravnateljstvo pravi, da se papirnica zopet otvori, kakor hitro se oglasi toliko delavcev, da bo mogoče vsaj en stroj rabiti. To nikakor ne zadostuje. Ravnateljstvo mora z vsem delavstvom narediti novo pogodbo, v kateri se pravično upoštevajo delavske zahteve.

Poštna vest. Poštna aspiranta gospoda Franc Peterak in Filip Zavadlov v Ljubljani sta imenovana poštoma pomožnima uradnikoma.

† P. Irenej Pokorn. Iz Škofje Loke: Včeraj, 18. febr., je bil pogreb. Navzočih je bilo 26 svetnih in redovnih duhovnikov. Mnogo občinstva in ljudstva iz okolice je spremlilo rojaka - Ločana na pokopališče. — P. Irenej je bil pobožen, preprost in skromen redovnik, zato pa so ga tudi vsi spoštovali in ljubili. Zlasti nam ostane nepozabno, kako je časih bolehlji, a vedno vedri p. Irenej vzel kitaro in monotono sicer, toda z otroško pobožnostjo zapel pesem sv. Bonaventure: »Eia dulcis anima«. . . Z obraza mu je sijalo vse veselje, da je ponižna sin ponižnega sv. Frančiška. Tako so v kratki dobi šli drug za drugim trije Ločani kapucini: provinciala Oblak in Ingliš in sedaj p. Irenej. N. v m. p.!

Občinski odbor v Medvodah je v svoji seji dne 14. t. m. soglasno imenoval čestnima občnoma veleposlužna č. gospoda Fr. Hiršeja, zdaj župnika v Boštanju v odgovor na »Narodove« napade in č. g. Fr. Dolinarja, župnika pri Sv. Katarini, ki je mnogo let bil marljiv občinski odbornik.

— Sin pretepel očeta. V deželno bolnico so pripeljali včeraj 66 let starega vžitkarja Lovrenca Japeljina iz Vnanjih Goric, katerega je njegov sin Andrej Japelj pretepel in poškodoval na glavi, ker mu ni hotel dati denarja.

— Zemlja se je udrla v dolžini 20 metrov na cesti mej Prevekom in Poljanikom. Vzrok: deževje. Enemu posestniku je zemlja udrla v hišo. Komaj, ko se je odpeljala mimo onega kraja pošta, udrla se je zemlja. Vozijo sedaj pod cesto. Vrhniški oestni odbor se že dolgo poganja, da bi ondi svet odkupil. Skrajni čas bi bil, da se to zgodi.

— Društvo »Kranj« vabi k rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 21. t. m., v dvorani hotela »Nova Pošta«, ob 5 uri popoldne. Dnevni red: 1. Predavanje g. predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

— Iz Horjula. Tudi pri nas v Horjulu nam je na pustno nedeljo naše vrlo izobraževalno društvo priredilo veselico z izvrstnim vsporedom. Posebno nas je zanimal govor gosp. predsednika, ki nas je navduševal za našo slovensko domovino. Pri veselici je nastopil drugič moški zbor mladega društva, ki je častno rešil vse točke.

— Iz St. Jurja pri Kranju. Po novem letu je imelo naše izobraž. društvo svoje predavanje v nedeljo dne 14. t. m. je pa imelo svojo veselico. Vspored je obsegal pesmi »Buči morje« in »V hribih se dela dan«, deklamacijo »Msta in Jaka« in igro »Sanje«. Vse točke so se prav izvrstno proizvajale. Naši mladeniči so se gibali na odru kakor bi bili na njem rojeni; posebno nam je ugajal Kremenov sin Vinko, katerega ne bomo tako kmalu pozabili. Ljudstvo se je zelo veselo vračalo od veselice, katera se bo na občno željo še ponavljala z nekoliko pomnoženim vsporedom. Dobiček se bo obrnil v korist društvene knjižnice, katero šele ustanovljamo. — Pri tej priliki prosimo tudi druge šenčurske rojake, posebno duhovnike, naj bi se spomnili naše knjižnice s primernimi knjigami. Vsaka nam bo dobrodošla. — Izobraževalnemu društvu pa kličemo: letsko naprej! Mladičji, vztrajajte na zpočetem potu!

— Smleški liberalci kar ne morejo pozabiti nesrečnega izda občinskih volitev. Po cele predale »G renjca« polnijo s svojimi izmišljotinami. Pa čisto naravno, če pomislimo, da podpirajo svojo že tako bujno domišljijo še s tekočinami raznih vrst in učinkov. Posledno radi vtikajo svoje razvajene nosove v tuje kuhinje, kakor bi jim že ne bil dovolj postregel njih liberalni »kučegazda«. Še celo tako daleč so zagazili v svoji neutehljivi jezici, da so sklenili ovrediti volitve. Menda bi si radi dejansko poklicali v spomin še enkrat blamažo z dne 26. januarja in 11. febr. Pa upajmo, da se jim bodo še v pravem času izbrile »kunštne« glavice!

— Mrtvega so našli v Poljanski Sori pri Logu 68 let starega Janeza Dolinarja. Ker je na glavi imel rane, ni izključeno hudodelstvo.

— Ulom v železniško poslopje. V noči 15 t. m. je neznan tat ulomil v železniško postajo na Črnučah in odnesel 25 K.

— Hrvaške novice. Aretirali so v Oseku šefa tovarne za steklo »Zvečevo & Goschler« radi konkurza. — Iz Oseka izgnan je zagrebški soc. demokratski voditelj, ki je prišel govoriti stavkujočim delavcem ondotne papirnice. — Več madjarskih poslancev se te dni vozi po Dalmaciji. — Novleposlovni list »Narodna obrana« je poročala, da bo dr. M. Dežman prišel

v družbi dr. Antea Radića izdajati novleposlovni list. Dr. Dežman pravi, da je bila to le predpustna šala »Narodne Obrane«, na katero so se vsedli mnogi listi. — Umrl je v Zagrebu nagle smrti profesor Ivan Zivič.

— Tatvina. Iz Zagorja ob Savi: Dne 17. t. m. popoldne je Anton Steiner, doma od sv. Križa pri Litiji, odprl dve pušci v zagorski cerkvi in pobral, kar je našel notri. Tretje pri Materi Božji ni mogel odpreti. Popoldne ob 2 uri ga je pa že prijel orožnik. Izdalo ga je to, ker je v klopi pustil kovčeg. V njem je bilo nekaj sukna od haveloka, ki ga je prejšnji dan ukradel v Litiji. Ker mu je bil predolg, ga je za 10 cm. odrezal. Zadnja dva meseca je bil Anton Steiner že 3krat kaznovan zaradi tatvine.

— Iz Rovt se nam poroča, da je tamošnje pevsko-bralno društvo »Plan glas« priredilo veselico s tamburanjem in igro »Zamujeni vlak«. Občinstvo je bilo povsem zadovoljno. Bodi hvala pevcem, igralcem in dobrotnikom. Ker si društvo hoče nabaviti zastavo, uljudno prosi prijatelje in znance, naj se za spomnijo z denarnimi prispevki.

— V Knežaku na Pivki je imela zadružna hranilnica in posojilnica 14. febr. prvi svoj uradni dan. Denarja se je vložilo ta dan 6440 kron, kar priča, kako na mestu je imenovana hranilnica, čeravno jo nezaupni učitelj g. Karol Česnik tako pisano gleda in opozuje.

— Iz Kroke: Čujemo, da nekdo po »Gorenju« prodaje svojo nadležnost in surovost. Mi mu rečemo le kratko, da je zanj bolje, ako molči. Istina je, da se v dotični trgovini pozno v noč o prepovedanem času toči spirit, kjer se menda ne zbira sam cvet. Dopisnik naj to popiše v »Gorenju« in pa svoje ljube tovariše, ki kozle prevračajo po blatu ko se proti jutru majojo domov ter merijo cesto in graben na dolgo in široko. Morda bi bilo dobro, ko bi naše slavno županstvo to stvar nekoliko preiskalo.

— K rusko-japonski vojski. Jutrišnji »Slovenec« priobči sliko Korejce, sliko ruskih posadk v Mandžuriji, sliko ruskega carja ter sliko japonskega cesarja in njegovih svetovalcev.

Ljubljanske novice.

Ljubljansko pokopališče. Sedaj je končno določeno, da se zgradi novo pokopališče za Ljubljano na savskem polju proti Tomačevemu, blizu tam, kjer stoji hiša gospoda Janscha, lastnika ondotne hmeljarije. Razlastitveno delo se je že pričelo.

Mestnim katehetom ljubljanskim je imenovan katehet na uršulinski šoli v Skofji Loki, g. A. Čadež.

Na zadnjem sestanku »Leonove družbe« v sredo zvečer opisal nam je gosp. profesor Evgen Jarc pisatelja Maeterlincka, nov pojav na polju francoskega slovstva. Leta 1889. je izdal 27letni pesnik svoje prvevence, droben zvezek pod naslovom »Serreschauleses«. V svojem prvem filozofnem delu »Trésor des Humbles« sam izraža cilj, za katerim teži njegova poezija: »Poezija nima drugega namena, kakor da veže široko pot, ki vodi od vidnega do nevidnega.« Označil se je tedaj sam za mistika, a med njim in starimi mistiki je velik razloček. Zaslouel pa Maeterlinck ni kot lirik, marveč šele kot dramatik. Gosp. predavatelj nam je naslikal opiraje se na njegova dela razvoj Maeterlinckov na tem polju in slednjem obširneje ocenil njegovo najbolj slavno delo »Monna Vanna«, ki se je sinoči predstavljala tudi na našem odru. Snov je zajeta iz bojev med Florenco in Pizo koncem 15. stoletja. Zunanje (kostumi, renesanske dvorane) je le okvir, da pokaže katastrofo v duši Monne Vanne. Problem je star: Hlofofen in Juřita. Maeterlinck je dramatizoval tu idejo iz svojih esejev: La vie profonde. Slednjič nam je opisal gosp. prof. Maeterlincka še kot filozofa in ga označil kot učenca starih mistikov, a pozna se na njem še vpliv Marka Avrela. Temu možu podoben, racionalen mistik je tudi naš pisatelj. Izmed teoretičnih del Maeterlinckovih je najljubeznivejšje »La vie des Abeilles«. Maeterlinck je izšel v prvih dramah od fatalizma, a v filozofskih delih pride slednjič do popolnoma nasprotnega zaključka. Slednjaj, usodi hoče vzeti mistični značaj, ki mu ga je prvotno sam prilagal. Označiti se da kot neurološki dramatik. Priznati se mu mora velik talent, a novih vzorov ni ustvaril, zato je kot filozof in kot pesnik v zgodovini modernega slovstva le — zanimiva prikazen. — Vael se je nato živahen razgovor, v katerega so posegli gg.: dr. Lampe, dr. Opeka in drugi.

Tatvina. V času od 14. do 17. t. m. je neznan tat ukradel gostilničarju Ant. Kalisku v Fužinah iz gostilniške sobe temnosiv suknjico, telovnik, hlače in srebrno uro, ki se je nabajala v žepu na telovniku.

V Ameriko. Včeraj zvečer odpeljalo se je z južnega kolodvora 50 oseb v Ameriko. Slovensko trgovsko društvo »Merkur« opozarja gg. člane in prijatelje društva še

enkrat na predavanje, ki se vrši jutri v soboto ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih. Predaval bo g. Ivan Podlesnik o kulturnem vplivu trgovine.

K zgradbi železnice v Hrušici na Gorenjskem se je pripeljalo včeraj 50 Macedoncev.

Izgubljeno. Na poti od Streliških ulic do Dunajske ceste je bil izgubljen 17. t. m. višnjev kamen s črkama dr. S.

Predavanje o živcih. V nedeljo, 28. febr., ob 5. uri popoldne bode dr. A. Baumgarten v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani predaval o živcih, kako oslabe in se zopet okrepijo. Dr. Baumgarten je že 12 let praktičen zdravnik v Wörihofenu, kjer je deloval pri pokojnem Kneippu. Predavanje je času primerno in bode gotovo zanimivo.

Umrla je zasabnica gdč. Pavlina Godese v 52 letu svoje dobe.

Zopet žrtev južnega kolodvora. Strojvodja Andrej Breščak, ki se je dne 9. t. m. na tukajšnjem kolodvoru ponesrečil, je včeraj v deželni bolnišnici umrl. Truplo so danes prepeljali v Trst.

Pevski zbor »Glasbene Matice« ima danes ob 8. uri za moški oddetek izredno pevsko vajo. Ker se dan koncerta bliža, se prosijo vsi gosposde, da se skušajo udeležiti polnoštevilno.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima svoj letni redni občni zbor v soboto, dne 20. februarja, ob 7^{1/2} uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«, ker je bil dne 30. jan. sklicani občni zbor nesklepčen. Dnevni red ostane isti. Razpravljalo se bode le še vprašanje glede razpustitve društva, ker je zanimanje za društvo pri društvenih popolnoma izginilo. Društveniki blagovolje naj se tedaj kolikor mogoče številno udeležijo občnega zbora, da sami odločijo o eventualni razpustitvi društva.

Književnost in umetnost.

* Repertoar slovenskega gledališča. V soboto se poje tretjič venka opera »Africanka«. — V torek pride na slovenski oder Bataillova francoska drammatizacija slavnega ruskega romana Leva Tolstega »Vstajenje« v 4 dejanjih in s predigro. Tolstega roman je znan tudi našemu občinstvu.

* Slovensko gledališče. »Monna Vanna«, drama francoskega dramatika Maeterlincka, je rafinirano delo in stremi v prvi vrsti za zunanji efektom.

Snov sama je nemoralna. Zahteva, da naj pride Monna Vanna gola, odeta le v plašč, v tabor sovražnikov, je pravzaprav tista točka, ki »vleče«. Jako malo umetniški motiv. Če tudi nastane ves konflikt iz tega, da je ostala »neomadeževana«, se vendar vidi, kaj je edino, kar »vleče«. To je dekadencia, katere nikake finese ne morejo povzdigniti do trajne vrednosti. A to je fino predstavljana, se zakrijejo nekoliko pomanjkljivosti, in od načina vpriporitve je odvisno, ali drama učinkuje s svojo perverznošjo in draži živca ali deluje samo s svoje tragiko.

Monna Vanna je plod nezdravega modernizma.

Na našem odru je bila vpriporjena še nekako taktno in decentno. V naslovni vlogi je bila gdč. Rukova jako izrazovita in njena igra minuciozno izvršena, g. Lier je vplival s svojo življenja polno igro, s slikanjem duševnega boja mogočne na poslušalce; karakterističen in psihološko zanimiv značaj je ustvaril g. Čonjski. Istotako se je odlikoval g. Dragutinovič ter so tudi ostali igralci bili na mestu. — Inscenacija je bila okusna.

* Naš rojak Naval Pogačnik, operni pevec, je prišel, kakor poroča ameriški »Glas Naroda«, 4. t. m. iz Stockholma v družbi operne pevke gospe Aine Acte Rein v all v New York. V soboto, 5. t. m., je gostoval v »Beli dami«, pozneje pa v »Romeo in Julija«. Imel je velikanski uspeh. Poročevalec nekega nemškega lista ga je na to vprašal, je li Naval Nemeč? »Ako sem Nemeč? Ne, rojen sem v Ljubljani, torej sem Slovenec; dal bi pa drage volje svojo letno plačo, ako bi znal angleški jezik, katerega govorim rad, a le toliko, da se prerjem. Vendar se pa ne pustim prodati. Govorim pa francoski je li Madame Asté?« Pri tem se je okrene proti imenovani gospej.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Radigoljufije je bil obsojen na Dunaju odvetnik dr. Zinner na 15 mesecev težke ječe. — **Vihar.** V Mürtzschlagu je bil včeraj silen vihar s snegom. Sneg je padel meter visoko, po cestah ni mogel nihče hoditi. — **Tajna delavnica cigaret.** Te dni je budimpeštanska policija zopet zasledila skrivnostno tovarno za cigarete. V stanovanji trgovca Krausa so de-

lavci naredili vsak dan 100.000 »princez« cigaret, katere je potem razprodajalo 8 po- tovalcev. Početnika te skrivne tovarne so zaprli. — Celo mesto v snegu. Iz Harbor Besch. Mich., se poroča: Vseled vi sokega snega in ledu že 10 dni ni dospel v to mesto noben vlak. Med meščani vlada že precejšno pomanjkanje. V par dneh se bo pričela prava lakota, če ne dobe na kak na- din živeža v mesto. Okoli mesta leži snega 12 čevljev na visoko. Na površini se nahaja trda skorja ledu, da ni mogoče narediti sne- žene gazi. — »Geisha« — žrtev vojske. Sidney Jonesovo opereto iz ja- ponskega življenja »Geisha« je v Petrogradu prepovedano igrati, ker bi imela lahko za nasledek demonstracije.

Tisoč ruskih vojakov ponesrečilo
V Berlinu se poroča, da je pred kratkim pri velikih manevrih ruskih čet po pomoči uka- zal veliki knez Sergij, moskovski guverner, razstreliti most, ravno ko so vojski korakali čezenj. Tisoč mož je bilo pri tem ubitih in ranjenih. Knezu Sergiju se je poveljništvo odvzelo?

Židovske laži.

Reka. »Novi List« priobčuje članek proti protislovanskemu časopisu, posebno proti onim listom, ki prinašajo poročila o preti- ranih japonskih zmagah. Posebno prijemi- »Novi List« tržaškega »Piccolo«, ki je samo iz debilizantnosti objavil popolnoma izmiš- ljeno poročilo, da je padel Port Artur. Ob- činstvo se je seve v Trstu kar trgalo za »Piccolo« in šele iz tržaškega slovanskega časopisja je izvedelo, kako grdo se je lagal »Piccolo«.

Cerkveni letopis.

Za združenje razkolnih cerkva.

V Vatikanu je bilo dne 28. jan. zboro- vanje, pri katerem je predaval opat bazili- anskega samostana Grottaferata pri Frasca- tiju v albarskih gorah o združenju grških razkolnikov s katoliško cerkvno. Omenjeni samostan ima grški obred. Navzoč je bil tudi sveti oče Pij. X. Med predavanjem je počil strel iz topa, naznanjajoč poidne, in zvcnovi so zazvonili. Papež je pokleknil in na glas molil angelovo češčenje. Vsi nav- zoči so bili glavo ganjeni, videči papeža na kolenih molečega za združenje razkol- nikov.

Vatikanska knjižnica.

Vseled zadnje požarne nevarnosti, pri ka- teri bi bila slavna vatikanska knjižnica kmalu upela veliko škodo, je naročil kardinal Merry del Val vrhovnemu knjižničarju p. Ehrleju, naj izdela natančen načrt, po katerem bi se izvršila dela, ki bi odpravila požarno nevar- nost. Odelej bo vsak večer patrolja, sestav- ljena iz požarne brambe in papeževih oro- znikov, preiskala vse prostore v knjižnici. Povsod bodo nastavljena gasilna sredstva. Avtomatni aparati bodo vsako pomnoženje temperature naznanjali po električnem avi- zatorju.

Reforma brevirja.

Pričakuje se v kratkem »Motu proprio« Pija X., s katerim se imenuje komisija za reformo rimskega brevirja. Reforma se bo iz- vršila po teh načelih: Lekcije se naj revidi- rajo po zgodovinskih virih, in psalmi se naj tako razporedi, da pride na vrsto večkrat ves psalterij, med tem, ko se zdaj večkrat ponavljajo isti psalmi. Drugi pa izostanejo.

Darovi.

Darovi, poslani našemu uredništvu.

Za Makedonce: Gosp. Franjevič 10 K; g. J. in J. Rupert 4 K; gosp. Anton Holosar 1 K; Terezija Hribar od Dev. Mar. v Polju 1 K in več oseb 1 K; g. Sušnik na Vrhniki 5 K.

Za družbo sv. Cirila in Me- toda: Mohorjani v Kamniku 5 K; neka gospa iz Vipave 2 K; Alojzniki 20 K, do- hodek domače tombole.

Za škofove zavode: Gospod Stefan Družnik 10 K; g. Hartmaa 20 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Trije ruski polki utonili.

Dunaj, 19. febr. Vest, da se je na Bajkalskem jezeru, preko katerega so Rusi delali železnico, udril led. »Narodni Listy« potrjujejo. Dva pionijska in en železniški polk so utonili. (Vest, da je na Bajkalskem je- zeru utonilo več sto vojakov, smo pri- občili že včeraj. Op. ured.)

Dunaj, 19. febr. V Harbin je prišlo 120.000 Rusov, v dvanajstih dneh bode 400.000 Rusov zbranih v Mandžuriji.

Dunaj, 19. febr. Pariški »Figaro« trdi, da utegne vsled angleških intrig nastati trozveza med Rusijo, Nem- šijo in Francijo.

Dunaj, 19. febr. (K. u.) Avstrijska delegacija je nadaljevala razpravo o vojnem proračunu. Dr. Šusteršič je v svojem govoru naglašal slabe go- spodarske razmere, vsled katerih na- rašča izseljevanje, ki more s časom tudi za armado biti občutno. Glede vladar- jevih pravic z ozirom na armado je stvar krone same, ki je privolila Ogrom, da se omeje, da iz tega ne nastane razdelitev skupne armade. Parlamentu ne preostaje drugega, nego da konsta- tuje, da ta omejitev vladarjevih pravic velja za Ogrsko in Avstrijo. Govornik naglašala, da utegnejo koncesije Ogrom imeti slabe posledice.

Dunaj, 19. febr. (Kor. urad.) Dr. Šusteršič je v nadaljnjem svojem go- voru dotaknil se dvoboja v armadi in pozival vojnega ministra, naj to vpraša- nje reši v smislu pravnega čuta prebi- valstva. Sklenil je svoj govor z željo: Ako bo morda v kratkem času naša slavna armada poklicana, da z orožjem v roki brani naše interese, tedaj naj zmagoslavno nese zastave Habsburža- nov v vrste sovražnikov. — Marchet je izrekel vojni upravi popolno zaupa- nje in izjavil, da je bilo rezervatno po- velje čin pravičnosti, vendar naj se ga pa pretirano ne izvršuje.

(Danes smo mogli priobčiti le došla nam brzojavna poročila. Telefonska zveza z Dunajem je še vedno pretr- gana.)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 362 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po- celajni	Vetrovi.	Nebo	Padavine v 24 urah
18.	12.00	728,6	1,6	sl. svzh.	dež	53,1
19.	2. popol.	730,7	3,4	sl. jvzh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 4,1°, normale 0,1°

Dunajska borza

dne 18. februarja.

Skupni državni dolg v notah	99-10
Skupni državni dolg v srebru	99-10
Avstrijska zlata renta 4%	118-45
Avstrijska krona renta 4%	98-85
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91-50
Ogrska zlata renta 4%	116-0
Ogrska krona renta 4%	96-25
Ogrska inv. renta 3 1/2%	88-65
Avstro-ogrske bančne delnice	15-98
Kreditne delnice	82-50
London vista	240 22 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117-17 1/2
20 mark	23-44
20 frankov	19-06
Italijanski bankovci	94-45
C. kr. cekini	11-32

Žitne cene

dne 18. februarja 1904.

(Termin.)

Na budimpeštanski borsti:

Pšenica za april	K 8 74 do 8 76
» oktober	» 8-42 » 8-43
Rž za april	» 6-96 » 6-98
Oves za april	» 5-80 » 5-82
Koruzna za maj 1904	» 5-48 » 5-49
» juli	» 5-59 » 5-60

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 8 65 do 9-20
Rž južne železnice	» 7-— » 7-10
Rž	» 6-50 » 7-60
Ječmen	» 6-50 » 7-25
» ob Tisi	» 5-90 » 5-65
Koruzna ogrska stara	» 5-65 » 5-80
» nova	» 5-65 » 5-80
Cinkvant stari	» 6-80 » 7-20
» novi	» 6-15 » 6-40
Oves srednji	» 6-15 » 6-40
Fižol	» 7-— » 12-—

Zahvala.

Podpisani župan ujoja si povodom dne 13. t. m. v Stefanji vasi nastalem požaru izreči toplo za- hvalo sledečim gospodom častnikom c. kr. domobr. pešpolka št. 27, kateri so s svojo požrtvovalnostjo preprečili večji požar, in sicer gg.: majorju Obwurzer (1. bat.), stotn. Seidlerju (11. k.), nadpor. Globotsch- niku (2. k.), poročniku Podkrajsku (11. k.), nadalje stotnikom: Hromatki (2. k.), Gasserju (1. k.), Francič- viču (4. k.), vitezu Panzera (3. k.); nadporočnikom: Zamerinu (7. k.), Kubinu (4. k.), Kobatniku (3. k.); poročnikom: Prašekju (1. k.), Holatscheku (3. k.), Talskyju (8. k.), kadetu offic. nam. Otruba (4. k.), ka- detu naredn. Petsche tu (8. k.); dalje od sanitelnega oddelka gg. poročnikom Janežičju in Teuberju.

Najiskreneje izreka najtopljejo zahvalo prostovolj- nima gasilnima društvoma iz Stefanje vasi in Bizovika, požarni straži tovarne v Vevčah in delavcem v to- varni g. Ivana Baumgartnerja na Fužinah, ki so pri- hiteli z gasilnim orodjem in istotako z najpožrtvoval- nejšim naporom pripomogli, da se je požar lokalizoval.

Hrušica pri Ljubljani, 16. febr. 1904.

Franc Korbar,
župan dobrunjski.

Zahvala. 214 1-1

Za premnoge dokaze prisrčnega sočutja med boleznijo in ob smrti na- šega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, brata in tasta, gospoda

Ivan-a Mencinger-ja,

mesarja in gostilničarja,

izrekamo za njegov požrtvovalni trud med boleznijo blag gospodu zdravniku dr. Marotti-ju in čast. gospodu župniku Ivanu Fibru, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, dalje vsem cenj. darovalcem za prekrasne vence našo najprsrčnejšo zahvalo.

Zlasti pa se še zahvaljujemo pre- častiti duhovščini, gospodom inženirjem c. kr. železn. vod-tva in podjetništva, slavnemu gasilnemu društvu in gosp. pevcevm za njih ganljivo petje, kakor tudi vsem drugim udeležencem za tako častno spremstvo.

Boh. Blistrca, 18. febr. 1904.

Žalujoči ostali.

272 1-1

Potrtega srca javljamo vsem sorodni- kom prijateljem in znancem tužno vest, da je naš srčno ljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

MARTIN PAVLOVČIČ,

bivši obč. tajnik in posestnik v Cerknici

po dolčasnem bolehanju, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 65. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Truplo rajnega se pokoplje v soboto, dne 20. februarja zjutraj.

Sv. maše se bodo brale v župnijski cerkvi v Cerknici.

Blagega pokojnika priporočamo v po- božen spomin.

Cerknica, dne 18. febr. 1904.

Terezija Pavlovčič, soproga. — Ma- rija in Pavlina, hčerki.

Gobe, venecijanske in španske. Najcene se ima v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 22 11-5

Pristna slivovka

iz l. 1898. 40° močna, je dobiti po zmernih cenah, prosto postavljena na vsako želez- nično postajo, v sodih, držečih po 800 l. Pojasnila daje oskrbnitvo soneške graš- čine pošta Studenec-Ig, kjer je na prodaj tudi pristno dolensko vino, v vsaki mno- žini po nizkih cenah. 213 6-5

Dve lepi stanovanji,

obstoječe vsako iz 2 sob, kabineta in kuhinje in postranskimi pro- stori, z uporabo pralnice in delom vrta,

se oddasti v najem

z majskim terminom na Dunajski cesti št. 60.

Več se poižve ravnotam. 203 6-5

Varstvena znamka.

Poskusite
pristni
rastlinski
likér
'Florian'

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo,
Budí tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorca se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 31

Večja, dobro idoča gostilna

v sredini mesta Ljubljane se takoj odda pod jako ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo »Slovenca« pod št. 50. 271 6-1

Vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, odprto.

Mejnarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg. Fotoplastiški umetniški zavod s povsem novo briljantno razsvetljavo. Vsak teden druge dežele.

V soboto, 20. februarja 1904

zadnji razstavní dan

Potovanje po Norveškem.

V nedeljo, dné 21. februarja do sobote, 27. februarja

Zanimivo potovanje

po otoku Java.

Zanimive slike iz otoka Java so razdeljene v štiri različne cikle.

Serijska 40 v. Otroci 20 v. 6 serij 2 kroni, 10 serij 3 krona.

Za šole in društva znižane cene.

Velespoštovanjem

280 1-1 ravnateljstvo.

Ščiti za krste,

da se iste v grobu ne stlačijo,

najcenejše in najpopolnejše nado- mestilo za zidano grobnico.

Vis. c. kr. ministrstvo notr. zadev jih je odobrilo in dopustilo, da se smejo uporabljati po vseh glavnih mestih.

Posebno se priporočajo z ozirom na bližnjo otvoritev novega pokopališča in s tem zvezana prenašanja nanj.

V zalogi jih ima:

1509 12

pogrebni zavod Frana Doberleta v Ljubljani.